

Sándor Imre PR-díj 2015

Melléklet
A magyar Indiana Jones-ok
Lounge Communication

Néhány kép az ásatásról

Az Index-Indavideó anyaga

Tömegsírt találtak, csak nem olyat

Indavideó 2015.05.25.

A régészeti magánvállalkozás, a Salisbury Kft. régészeti kétszáz sírból álló gepida temetőt találtak az épülő M4-es mentén Berettyóújfalunál.

http://index.indavideo.hu/video/asatas_m4?utm_source=flash&utm_medium=watchoninda&utm_campaign=videoplayer

Tömegsírt találtak, csak nem olyat

Index/Indavideó 2015.05.25.

Magyarország egyik legnagyobb, az első századokból való temetőjét találták meg egy autópályaépítésnél. Az épülő M4-es nyomvonalán, Berettyóújfalunál egymásra temetkeztek a gepidák és az avarok.

http://index.hu/video/2015/05/25/asatas_m4/

Index címlapon 05.25-én

Szenzációs leletekre bukkantak Berettyóújfaluban

Budapest, 2015.05.26. - **Magyarországon egyedülálló, közel kétszáz sírból álló gepida temetőt találtak a Salisbury Régészeti Kft. szakemberei a debreceni Déri Múzeum megbízásából Berettyóújfalunál, egy útépitést megelőző feltárás során. A temető az elmúlt évek legnagyobb felfedezése ebből a korszakból, hatalmas gepida leletanyaggal büszkélkedik.**

A titokzatos gepidákat – néhány írásos forrástól eltekintve – csak a régészeti leletek alapján ismerhetjük meg. Az utóbbi években csupán kisebb temetőket találtak a kutatók, így a most Berettyóújfalunál határán előkerült közel kétszáz sír egyedülállónak tekinthető, az elmúlt évek legnagyobb gepida leletanyaga, országos szinten a legjelentősebbek közé tartozik.

„A gepidáknak Erdélyben volt a hatalmi központjuk, azonban a mostani berettyóújfalui leletanyag alapján úgy tűnik, itt is lehetett egy jelentős centrumuk, több évszázadon keresztül élhetett itt ez a népcsoport.” - mondta Farkas Zoltán, a Salisbury Kft. ásatásvezető régésze.

Bár a sírok többségét kirabolták, így is számos izgalmas lelet került elő a föld alól: a csontvázas sírokból a halottal eltemetett kardok, lándzsák, fibulák, övcsatok, csontfésűk, bordás csészék és edények láttak napvilágot. Kiemelkedő lelet egy díszes pajzsdudor, egy ún. umbo, amely az aranyozott díszítéséből ítélve valószínűleg egy magas rangú gepida harcosé lehetett. A leletanyag restaurálását a Salisbury Kft. szakemberei már meg is kezdték, a feldolgozó munka folyamatosan halad, párhuzamosan az ásatással.

A gepida temető mellett avar lovas temetkezések, házra utaló nyomok és látványos – a neolitikumból származó – agyglelőhelyek gazdagítják a feltárást. Mindez arra enged következtetni, hogy a terület más időszakokban is kiváló adottsággal rendelkezett a letelepedésre. Az már most, a temető feltárása közben is nyilvánvaló a szakembereknek, hogy a gepidák nem tűntek el az avar uralom idején, hanem a két népcsoport együtt élhetett tovább ezen a lelőhelyen.

A szakemberek a feltárás során igyekeznek a jól bevált, hagyományos régészeti módszerek mellett a leletek felderítésében és feldolgozásában modern természettudományos módszereket is segítségül hívni. Köszönhetően annak, hogy a Salisbury Kft. az egyik legnagyobb régészeti magánvállalkozás az országban, és elkötelezett a modern kutatási módszerek iránt, így egyedülálló technikai háttérrel és kiválóan felszerelt restaurátor műhellyel rendelkezik. Számos, a terepi munkát és az összefüggések értelmezését meggyorsító technológiát, így 3D szkennert és speciálisan felszerelt drónt is alkalmaznak a feltáráson.

Az ásatások befejeztével megkezdődik majd a leletek régészeti értelmezése, tudományos feldolgozása, melynek eredményeit remélhetőleg mielőbb a nagyközönség is olvashatja.

Ásatások magánvállalkozásban
Népszabadság 2015.05.27.

Archeológia Külföldön is akkreditáltatják magukat a régészcégek – szenzációs lelet

Ásatások magánvállalkozásban

Berettyóújfalun határán gepida temetőt tártak fel, az utóbbi évek korabeli leletei közül ez a legnagyobb. A feltárást egy magánvállalkozás végezte, köszönhetően a régészeti törvény tavalyi módosításának, amely az akkreditált magáncégeknek is lehetővé tette teljes feltárást elvégzését.

Csordás Lajos

A temető az elmúlt évek egyik legnagyobb felfedezése. „Erdélyben volt a germán eredetű gepidák hatalmi központja, de úgy tűnik, erről felé is lehetett egy jelentős centrum, több évszázadon keresztül élhetett itt ez a népcsoport” – mondta *Farkas Zoltán* ásatásvezető régész. A csontvázas sírokból a halottal eltemetett karok, lándzsák, bordás csészek és edények kerültek elő. Ezt a titokzatos népet szinte csak a régészeti leletek alapján ismerhetjük, ezért is fontos a Berettyóújfalun határán előkerült temető. Bár az évszázadok során kirabolták – hazai szinten a legjelentősebbek közé tartozik.

Legalább ennyire érdekes, hogy a munkát a kiásástól a leletfeldolgozásig egy magáncég végzi. A Déri Múzeum, a területileg illetékes múzeumi szervezet a régészeti törvényben előírt feltárási határidő szorításában bízza meg a Salisbury Kft-t mint akkreditált magáncéget az ásatással. A leleteket és a dokumentációt a munka befejeztével a múzeum kapja meg. Magyarországon jelenleg három magáncég létezik, amely megszerezte a jogot a nagyberuházások előtti régészeti feltárássra – a megyei hatókörű múzeumok és néhány egyetem mellett. Mint a kft. ügyvezetője, *Hoffmann József* lapunknak elmondta, a törvény tavalyi év végétől ad számunkra lehetőséget komplex régészeti feltárássra. Korábban is végezhetek már ásatásvezetést, terepi dokumentálást, restaurálást, régészeti bontómunkát. Az akkreditációhoz pénzügyi, szakmai és műszaki kritériumoknak kellett megfelelniük. A legtöbb megyei múzeumnál jobb technikával rendelkeznek, például a leletdokumentálást segítő 3D-s szkennelést, a lelőhely-felderítést megkönnyítő, „föld alá látó” magnetométeres készülékekkel, drónokkal. Az ügyvezető azt is elmondta, nem feltétlenül Magyarországon lesz a következő munkájuk, hiszen Franciaországban, Hollandiában és Bajországon is – ahol hasonló törvényi szabályozás létezik – beadták akkreditációs kérelmüket. A régészet küszöbönálló újabb módosításáról azt nyilatkozta, reméli, csak tervezet marad.

Kétszáz sírből álló gepida temetőt talált Berettyóújfalunál a Salisbury Régészeti Kft., amely a debreceni Déri Múzeum megbízásából az M4-es építését megelőző feltárást végezte

Nyolc napon belül menthető örökség

Lepoztetlenül a beruházók írják a régészeti törvényeket Magyarországon, a módosítási tervezetet már nem is a kulturális tárca, hanem egyenesen a fejlesztési miniszter. Seszták Miklós nyújtotta be, ami ellen több ellenzéki párt is tiltakozott. Például hogy a beruházások során előzetesen ki nem mutatott régészeti lelőhely (lelet) a

következő nem hátrálthatja, és az ilyenek feltárássá csak akkor van lehetőség, ha a miniszter nyolc napon belül elrendeli a feltárást. De a miniszter nem szokott nyolc nap alatt dönteni. Sőt el sem jut a miniszterig ennyi idő alatt az értesítés – nyilatkozta lapunknak Lassányi Gábor, a Magyar Régész Szövetség elnöke. Aggályos

az a törvényalkotói szándék, amely szerint nem akkreditált szervezet is bevonható lesz a régészeti munkába, illetve hogy a feltárást határidejére harminc napot és nem munkanapot írnak elő. Harminc nap gyakorlatilag húsz munkanap. Így a minőségi feladatellátás és a régészeti örökség kerül veszélybe, fogalmazzott Lassányi.

Egyedülálló leletre bukkantak Berettyóújfalunál mno.hu 2015.05.26.

Magyarországon egyedülálló, csaknem kétszáz sírból álló gepida temetőt találtak a Salisbury Régészeti Kft. szakemberei a debreceni Déri Múzeum megbízásából Berettyóújfalunál, egy útépitést megelőző feltárás során. A temető az elmúlt évek legnagyobb felfedezése ebből a korszakból, hatalmas gepida leletanyaggal büszkélkedik – olvasható a szerkesztőségünkhöz eljuttatott közleményben.

<http://mno.hu/tudomany/egyedulallo-leletre-bukkantak-berettyoujfalunal-1287919>

The image is a screenshot of a mobile news article. At the top, there is a navigation bar with a hamburger menu icon, the word "Hír", and a search icon. Below this is a large title: "Egyedülálló leletre bukkantak Berettyóújfalunál". Under the title, there is a sub-headline: "Csaknem kétszáz sírből álló gepida temetőt találtak a debreceni Déri Múzeum megbízásából Berettyóújfalunál." The main text of the article is in Hungarian and describes the discovery of a unique Gepidic burial site. It mentions that the site consists of nearly 200 graves and is the largest discovery of its kind from this period. The article also notes that the site is a significant archaeological find, and the discovery of a unique Gepidic burial site in Berettyóújfalu. Below the text, there are two photographs of human skeletons in a burial pit. The top photo shows a skeleton lying on its back, and the bottom photo shows a skeleton lying on its side. At the bottom of the article, there is a short paragraph starting with "Bár a sírok többségét kirabolták..." and a small photo credit "Fotó: Berettyóújfalu".

Egyedülálló leletre bukkantak Berettyóújfalunál

Csaknem kétszáz sírből álló gepida temetőt találtak a debreceni Déri Múzeum megbízásából Berettyóújfalunál.

Magyarországon egyedülálló, csaknem kétszáz sírből álló gepida temetőt találtak a Salisbury Régészeti Kft. szakemberei a debreceni Déri Múzeum megbízásából Berettyóújfalunál, egy útépitést megelőző feltárás során. A temető az elmúlt évek legnagyobb felfedezése ebből a korszakból, hatalmas gepida leletanyaggal büszkélkedik – olvasható a szerkesztőségünkhöz eljuttatott közleményben.

Mint írják, a felfedezett gepidákat – néhány ládós fennsíki eltemetés – csak a régészeti leletek alapján ismerhetjük meg. Az utóbbi években csupán kevés temetőt találtak a kutatók, így a most Berettyóújfalu határában előkerült mintegy kétszáz sír egyedülállónak tekinthető, az elmúlt évek legnagyobb gepida leletanyaga, országos szinten a legjelentősebbek közé tartozik.

Bár a sírok többségét kirabolták, így is számos gazdag lelet került elő a föld alól: a csontvázak sírjából a halottal eltemetett kardok, lándzsák, ívbíjak, ovczakok, csontfésűk, bordás csészék és edények láttak napvilágot. Kiemelkedő lelet egy díszes pajzsdísz, egy ügnevezeti sámbó, amely az aranyozott díszítéséből látszólag valószínűleg egy magas rangú gepida harcosé lehetett. A leletanyag restaurálását a Salisbury Kft. szakemberei már meg is kezdték, a földalatti munka folyamatosan halad, párhuzamosan az ásással.

Különleges leleteket találtak
Metropol 2015.05.27.

Különleges leleteket találtak

ÁSATÁS

Gepida és avar temetkezési helyre bukkantak Berettyóújfaluban

Metropol/MTI

Magyarországon egyedülálló, közel kétszáz sírból álló gepida temetőt találtak Berettyóújfalunál egy útépitést megelőző feltárás során a Salisbury Régészeti Kft. szakemberei, akik a debreceni Déri Múzeum megbízásából dolgoznak. A temető az elmúlt évek legnagyobb felfedezése ebből a korszakból, országosan a legjelentősebbek közé tartozik.

A leleteket az ásatással együtt folyamatosan dolgozzák fel

Bár a sírok többségét kirabolták, így is számos izgalmas lelet került elő a föld alól: a csontvázas sírokból a halottal eltemetett kardok, lándzsák,

fibulák, övesatok, csontfésűk, bordás csészék és edények kerültek napvilágra. Kiemelkedő lelet egy díszes pajzsdudor, amely az aranyozott díszíté-

séből itélve egy magas rangú gepida harcosé lehetett. Emellett avar lovas temetkezésekre, házra utaló nyomokra és látványos – a neolitikumból származó – agyaglelőhelyekre is bukkantak. A szakembereknek

nyilvánvaló, hogy a gepidák nem tűntek el az avar uralom idején, hanem a két népcsoport együtt élt tovább.

Egy másik ásatás során, Inotánál római kori temetőt

„A gepidáknak Erdélyben volt a hatalmi központjuk, de úgy tűnik, itt is lehetett egy jelentős centrumuk, több évszázadon keresztül élhetett itt ez a népcsoport.”

FARKAS ZOLTÁN
ásatóvezető

tártak fel, több száz évig temetkeztek ide az előkelőebbek. Csirke Orsolya régész közölte: a sírokban kerámiadényeket és a halottak szánt útravalóját tartalmazó edényt találtak. ©

Gepidákra bukkantak Berettyóújfalunál

origo.hu 2015.05.26.

Magyarországon egyedülálló, közel kétszáz sírból álló gepida temetőt találtak régészek Berettyóújfalunál, egy útépitést megelőző feltárás során. A régészeti feltárást a debreceni Déri Múzeum megbízásából jelenleg is zajlik.

<http://www.origo.hu/tudomany/felfedezo/20150526-gepida-lelet-regeszet.html>

Szenzációs leletekre bukkantak Berettyóújfaluban

mult-kor.hu 2015.05.26.

Magyarországon egyedülálló, közel kétszáz sírból álló gepida temetőt találtak a Salisbury Régészeti Kft. szakemberei a debreceni Déri Múzeum megbízásából Berettyóújfalunál, egy útépitést megelőző feltárás során. A temető az elmúlt évek legnagyobb felfedezése ebből a korszakból, hatalmas gepida leletanyaggal büszkélkedik.

<http://mult-kor.hu/senzacios-leletekre-bukkantak-berettyoujfaluban-20150526>

Régészeti szenzáció a gepida temető

3D szkennert és speciálisan felszerelt drónt is alkalmaznak a feltáráson.

BERETTYÓÚJFALU. Magyarországon egyedülálló, közel kétszáz sírből álló gepida temetőt találtak a Salisbury Régészeti Kft. szakemberei a debreceni Déri Múzeum megbízásából Berettyóújfalunál, egy útépitést megelőző feltárás során.

Az utóbbi években csupán kisebb temetőket találtak a kutatók, így a mostani lelet egyedülállónak tekinthető, az elmúlt évek legnagyobb

gepida leletanyaga, országos szinten a legjelentősebbek közé tartozik. - A gepidáknak Erdélyben volt a hatalmas köz-

Számos lelet került elő FOTÓ: SR

pontjuk, azonban a mostani berettyóújfalui leletanyag alapján úgy tűnik, itt is lehetett egy jelentős centrumuk, több évszázadon keresztül élhetett itt ez a népcsoport - mondta Farkas Zoltán ásatásvezető régész.

Bár a sírok többségét kirabolták, így is számos izgalmas dolog került elő a föld alól: a csontvázas sírokból a halottal eltemetett kardok, lándzsák, fibulák, övcsatok, csontfésűk, bordás csészék és edények láttak napvilágot. Kiemelkedik egy díszes pajzsdudor, egy umbo, amely az aranyozott díszítéséből ítélve va-

lőszínűleg egy magas rangú gepida harcosé lehetett. A leletanyag restaurálását a szakemberek már meg is kezdték.

A gepida temető mellett avar lovas temetkezések, házra utaló nyomok és látványos - a neolitikumból származó - agyaglelőhelyek gazdagítják a feltárást. Mindez arra enged következtetni, hogy a terület más időszakokban is kiváló adottsággal rendelkezett a letelepedésre.

A gepidák pedig nem tűntek el az avar uralom idején, hanem a két népcsoport együtt élhetett tovább ezen a lelőhelyen.

HBN

Az ásátásvezető egy értékes lelettel
FOTÓ: MATEY ISTVÁN

Avar és gepida sírok nyomában

BERETTYŐÚJFALU. A Berettyó egykori mellékágának partján, a herpályi földvárhalmon néhány évtizeddel ezelőtt jelentős ásátásokat végeztek, ekkor került elő egy gepida harcos ezüst pajzsdíszje. Hála az autópálya-építés folytatásának, most gepida és avar temető is napvilágot látott. A Déri Múzeum megbízásából a Salisbury Kft. régészeti kutatnak ott. /3. **HBN**

Pajzzsal, íjjal és lóval temették el a harcost

Egészen a kőkortól kínál látnivalót az 1700 hektáros lelőhely.

BERETTYŐÚJFALU. A milikoi „beszkennelte a tájat” az eszköz, vagyis a magnetométer (működése azon alapul, hogy a vas, cserép és egyéb tárgyak jelenléte megváltoztatja a helyi mágneses tér értékét) végpánsztázták a ma(dani) M4-es autópálya Berettyóújfalú-Nagykebeki szakaszát, még nem gondolták, hogy temetőt is találnak, és a korábban kiasott szondaárkok sem leleznek efféle leletanyagot. Amintán lesimították a föld felszínét, rögtön láthatóvá váltak a téglalap alakú

Gondos kezek mentik a leleteket

FOTÓ: MATEY ISTVÁN

részek, ahol más színű volt a föld, sőt a magasabban fekvő csontok is - mesélte Farkas Zoltán, a Salisbury Kft. ásátásvezető régésze. Ő és csapata felel a Déri Múzeum megbízásából azért, hogy az útépitést megelőző feltárás során válaszokat kapjunk a múltból.

- Szinte valamennyi sírt kirabolták, így a kardok,

lándzsák, fibulák, övcsatok, csontfésűk, bordás csészek és edények, valamint az aranyozott pajzsdudor csak azért láthatott most napvilágot, mert nem találták meg a rablók; eddig a falban vagy az elhunyt alatt pihentek. Az egyik lándzsa példánál, talán egy ritusnak köszönhetően, állbra volt, a pajzsdísz szintén nem a csontok mellett fe-

lőtt - mondta a régész. Gyermekek, felnőtt-, sőt lócsontváz is volt a sírban (néhány koponyán megjelent a torzítás nyoma), minden csontanyag a múzeumba került, ahol további vizsgálatokat követően döntenek a sorsukról. Mivel az ásátás egy jó ideje már tart, a megtalált pajzsdudort már restaurált állapotban is lencsevégre kaphattuk.

Az ásátásvezető kérdésünkre elmondta, mivel az egész Kárpát-medencére jellemző, hogy minden talpalatnyi része lelőhely (hiszen időtlen idők óta lakott), nem meglepő, ha egy-egy útépités során nem kell dolgozókat leülten visszahívni a földet.

Apró változás

A nyomvonalat feltárva nyolc sorsor rajzolódott ki, avarok és gepidák temetkezési helye lehetett: közöttük avar „halottas ágy” - lábakon állt a koporsó. Az avatatlan szem számára izgalmas, ahogyan

a különböző népcsoportok és korok nyomai egymás mellett fedezhetők fel. A gepida temető mellett ugyanis avar lovas temetkezések, házza utaló nyomok és látványos - a neolitikumból származó - anyaglelőhelyek gazdagítják a feltárást. Mindez megerősíti, hogy a Ósberettyó oldalát, az akkor lápos, mocsaras, kiváló élőhelyekkel és adottságokkal rendelkező területet szívesen látkák. Örök kérdés, hogy a mai ásátások eredményei megváltoztathatják-e az eddig ismert történelmet...

- A hazai régészeti kutatások a 19. század óta folynak, így nagy változásokat nem várunk. Picit a korszakok határait szeretjük tologatni. A gepidákat illetően is az történet, hogy már tudjuk, sem a hun, sem az avar terjeszkedés idején nem tűnnek el innen véglegesen, hanem a maradék beállnak közéjük - hangsúlyozta Farkas Zoltán. **HBN-08**

Többet tudunk a gepidák itt-tartózkodásáról

FARKAS ZOLTÁN

200 sírból álló Gepida temetőt tárnak fel

MTV 2015.06.01 - 13:51 (hossza: 4 perc)

Magyarországon egyedülálló, közel 200 sírból álló Gepida temetőt találtak Berettyóújfalu határában régészek egy útépítést megelőző ásatáson. A leletek miatt hétfőn és kedden rendhagyó történelem órájuk lesz a berettyóújfalui gyerekeknek. Azt is megtudhatják, hogy a régészek hogyan dolgoznak.
Címkék: Farkas Zoltán, útépítés (csatolva)

Iskolások ásatáslátogatása

Több száz gyerek válhatott Indiana Jones-szá pár órára

A berettyóújfalui általános iskolások a község határában zajló régészeti feltárássra látogattak el.

Magyarországon egyedülálló, közel kétszáz sírból álló gepida temetőt találtak a Salisbury Régészeti Kft. szakemberei a debreceni Déri Múzeum megbízásából Berettyóújfalunál, egy útépitést megelőző feltárás során.

A magánvállalkozás fontosnak tartja, hogy a gyerekek ne csak könyvekből ismerjék meg a múltat, hanem régészektől halljanak bővebb, szívesebb ismereteket, vagy akár saját maguk tapasztalják meg a történelmet. Ennek fényében a cég úgy gondolta, hogy a berettyóújfalui szenzációs leletet és az azzal kapcsolatos információkat a jövő generációval is meg kell osztania, ezért meghívta a helyi általános iskolásokat, hogy látogassanak el a feltárássra.

2015. június 1-én és 2-án több száz gyerek vett részt a Salisbury Régészeti Kft. és a debreceni Déri Múzeum interaktív történelem óráin. A gyerekek első kézből tanulhattak a múlttól: a szakemberek meséltek nekik a gepidák történelméről és bemutatták a feltárt leleteket. A gyerekek pár órára maguk is régésszé válhattak: a szervezők játékos módon a szakmába is betekintést nyújtottak az érdeklődőknek.